

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

Nr. 2/5318/A/2022 din 6 decembrie 2022

Către
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Stimată doamnă președinte,

Vă înaintăm alăturat recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava, în conformitate cu dispozițiile art. 514 din Codul de procedură civilă, coroborat cu dispozițiile art. 21 alin. 2 din ROIIJ, în vederea interpretării și aplicării unitare a problemei de drept:

- interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 56 ind. 2 alin. 1 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, modificată și completată prin Legea nr. 197/2021, în sensul de a se stabili dacă:

1. acestea recunosc ope legis o reducere a vârstei standard de pensionare cu 13 ani pentru persoanele care au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin 25 ani în activitățile prevăzute la art.30 alin.(1) lit.i) din Legea nr.263/2010, modificată și completată prin Legea nr.197/2021, indiferent de condițiile în care a fost încadrată activitatea de angajator (fostul angajator) conform legislației anterioare și ulterioare datei de 01.04.2001 și indiferent de tipul contribuției de asigurări sociale datorată de angajator(fostul angajator) la sistemul public de pensii;

2.- excepția de la prevederile art.55 alin.(1) lit.b) din Legea nr.263/2010(instituită prin dispozițiile art.56 ind.2 alin.1 din Legea nr.263/2010, modificată și completată prin Legea nr.197/2021) vizează exclusiv modificarea condiției de vârstă pentru înscrierea la pensia prevăzută de art.51 alin.(1) lit.a) din Legea nr.263/2010, cu modificările și completările ulterioare, beneficiul reducerii de vârstă fiind în continuare condiționat de dovedirea stagiului de cotizare legal necesar în condiții speciale de muncă (ori în ipotezele asimilate acestuia) sau excepția vizează inclusiv modalitatea de determinare a stagiului de cotizare doar prin raportare la tipul de activități desfășurate subsumate prevederilor art.30 alin.(1) lit.i) din Legea nr. 263/2010, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea 197/2021.

Atașăm prezentei extras din Hotărârea nr. 34/5.12.2022 a Colegiului de Conducere al Curții de Apel Suceava.

Cu deosebită considerație,

Judecător Cristian GROSU
Președintele Curții de Apel Suceava

ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62

• Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL SUCEAVA

COLEGIUL DE CONDUCERE

HOTĂRÂREA nr. 34
a Colegiului de Conducere al Curții de Apel Suceava
din 5 decembrie 2022

-Extras-

Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava, convocat și întrunit în ședința din 5 decembrie 2022, în conformitate cu dispozițiile art. 7 lit. q și ale art. 23 al. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin Hotărârea nr. 1375 din 17 decembrie 2015 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii,

Constată că domnul judecător Nechita Maricel, președintele Secției I civilă a Curții de Apel Suceava, solicită Colegiului de conducere, în temeiul prevederilor art. 514 din Codul de procedură civilă, art. 21 alin. (2) din Hotărârea nr. 1375 din 17 decembrie 2015 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii, în vederea interpretării și aplicării unitare asupra următoarei probleme de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești:

- interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 56 ind. 2 alin. 1 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, modificată și completată prin Legea nr. 197/2021, în sensul de a se stabili dacă:

1. acestea recunosc ope legis o reducere a vârstei standard de pensionare cu 13 ani pentru persoanele care au realizat un stagiu de cotizare de cel puțin 25 ani în activitățile prevăzute la art.30 alin.(1) lit.i) din Legea nr.263/2010, modificată și completată prin Legea nr.197/2021, indiferent de condițiile în care a fost încadrată activitatea de angajator (fostul angajator) conform legislației anterioare și ulterioare datei de 01.04.2001 și indiferent de tipul contribuției de asigurări sociale datorată de angajator(fostul angajator) la sistemul public de pensii;

2.- excepția de la prevederile art.55 alin.(1) lit.b) din Legea nr.263/2010(înstituită prin dispozițiile art.56 ind.2 alin.1 din Legea nr.263/2010, modificată și completată prin Legea nr.197/2021) vizează exclusiv modificarea condiției de vârstă pentru înscrierea la pensia prevăzută de art.51 alin.(1) lit.a) din Legea nr.263/2010, cu modificările și completările ulterioare, beneficiul reducerii de vârstă fiind în continuare condiționat de dovedirea stagiului de cotizare legal necesar în condiții speciale de muncă (ori în ipotezele asimilate acestuia) sau excepția vizează inclusiv modalitatea de determinare a stagiului de cotizare doar prin raportare la tipul de activități desfășurate subsumate prevederilor art.30 alin.(1) lit.i) din Legea nr. 263/2010, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea 197/2021.

Având în vedere cele expuse în solicitarea domnului judecător Nechita Maricel, președintele Secției I civilă, constatând că problema de drept supusă analizei a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești din țară și considerând că este necesar ca printr-o decizie obligatorie să se stabilească modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale menționate,

În temeiul art. 514 din Codul de procedură civilă și art. 21 alin. (2) din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești aprobat prin Hotărârea nr. 1375 din 17 decembrie 2015 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, Colegiul de conducere va

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL SUCEAVA

COLEGIUL DE CONDUCERE

sesiza Înalta Curte de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii, în vederea interpretării și aplicării unitare asupra problemei de drept expusă mai sus.

..... și

HOTĂRĂȘTE:

Art. 1 Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii, în vederea interpretării și aplicării unitare asupra problemei de drept:

- *interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 56 ind. 2 alin. 1 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, modificată și completată prin Legea nr. 197/2021, în sensul de a se stabili dacă:*

1. *acestea recunosc ope legis o reducere a vârstei standard de pensionare cu 13 ani pentru persoanele care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 25 ani în activitățile prevăzute la art.30 alin.(1) lit.i) din Legea nr.263/2010, modificată și completată prin Legea nr.197/2021, indiferent de condițiile în care a fost încadrată activitatea de angajator (fostul angajator) conform legislației anterioare și ulterioare datei de 01.04.2001 și indiferent de tipul contribuției de asigurări sociale datorată de angajator(fostul angajator) la sistemul public de pensii;*

2.- *excepția de la prevederile art.55 alin.(1) lit.b) din Legea nr.263/2010(instituită prin dispozițiile art.56 ind.2 alin.1 din Legea nr.263/2010, modificată și completată prin Legea nr.197/2021) vizează exclusiv modificarea condiției de vârstă pentru înscrierea la pensia prevăzută de art.51 alin.(1) lit.a) din Legea nr.263/2010, cu modificările și completările ulterioare, beneficiul reducerii de vârstă fiind în continuare condiționat de dovedirea stagiului de cotizare legal necesar în condiții speciale de muncă (ori în ipotezele asimilate acestuia) sau excepția vizează inclusiv modalitatea de determinare a stagiului de cotizare doar prin raportare la tipul de activități desfășurate subsumate prevederilor art.30 alin.(1) lit.i) din Legea nr. 263/2010, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea 197/2021.*

.....

Judecător Cristinel GROSU
Președintele Curții de Apel Suceava

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

Nr. 2/5318/A/6 decembrie 2022

*Către
Înalta Curte de Casație și Justiție*

Stimată doamnă Președinte,

În temeiul dispozițiilor art. 514 Cod procedură civilă, coroborat cu dispozițiile art. 21 alin. 2 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea nr. 1375/2015 a Consiliului Superior al Magistraturii, Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava formulează

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

în vederea interpretării și aplicării unitare asupra următoarei probleme de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești:

- interpretarea și aplicarea dispozițiilor art.56 ind.2 alin.1 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, modificată și completată prin Legea nr.197/2021, în sensul de a se stabili dacă:

1.- acestea recunosc ope legis o reducere a vârstei standard de pensionare cu 13 ani pentru persoanele care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 25 ani în activitățile prevăzute la art.30 alin.(1) lit.i) din Legea nr.263/2010, modificată și completată prin Legea nr.197/2021, indiferent de condițiile în care a fost încadrată activitatea de angajator(fostul angajator) conform legislației anterioare și ulterioare datei de 01.04.2001 și indiferent de tipul contribuției de asigurări sociale datorată de angajator(fostul angajator)la sistemul public de pensii;

2.- excepția de la prevederile art.55 alin.(1) lit.b) din Legea nr.263/2010(instituită prin dispozițiile art.56 ind.2 alin.1 din Legea nr.263/2010, modificată și completată prin Legea nr.197/2021) vizează exclusiv modificarea condiției de vârstă pentru înscrierea la pensia

ROMÂNIA, Suceava, Str. Ștefan cel Mare Nr. 62

• Telefon 0230 – 215383; Fax 0230 – 524022, e-mail curteapel-suceava@just.ro

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

prevăzută de art.51 alin.(1) lit. a) din Legea nr.263/2010, cu modificările și completările ulterioare, beneficiul reducerii de vârstă fiind în continuare condiționat de dovedirea stagiului de cotizare legal necesar în condiții speciale de muncă (ori în ipotezele asimilate acestuia) sau excepția vizează inclusiv modalitatea de determinare a stagiului de cotizare doar prin raportare la tipul de activități desfășurate subsumate prevederilor art.30 alin.(1) lit.i) din Legea nr. 263/2010, astfel cum a fost modificată și completată prin Legea 197/2021.

I.Dispoziții legale incidente:

I.1. Art.30 alin.1 lit. i din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare(în continuare Legea nr.263/2010, actualizată), introdus în acest act normativ prin Legea nr.197/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.712 din 19 iulie 2021 (în continuare Legea nr.197/2021).

Art. 30 - (1) În sensul prezentei legi, locurile de muncă în condiții speciale sunt cele din:
(...)

i) activitățile de producție, mentenanță și asimilate din unitățile de producție a energiei electrice în termocentralele pe bază de cărbune, incluzând și unitățile de extracție a cărbunelui, pentru personalul implicat direct și nemijlocit în utilizarea procedeeelor și utilajelor specifice producției energiei electrice și extracției cărbunelui.

I.2. Art.52 și art.53 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare(în continuare Legea nr.263/2010, actualizată).

Art. 52 - Pensia pentru limită de vârstă se cuvine persoanelor care îndeplinesc, cumulativ, la data pensionării, condițiile privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare prevăzute de prezenta lege.

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

Art. 53 - (1) Vârsta standard de pensionare este de 65 de ani pentru bărbați și 63 de ani pentru femei. Atingerea acestei vârste se realizează prin creșterea vârstelor standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

(2) Stagiul minim de cotizare este de 15 ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului minim de cotizare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

(3) Stagiul complet de cotizare este de 35 de ani, atât pentru femei, cât și pentru bărbați. Atingerea acestui stagiul se realizează prin creșterea stagiului complet de cotizare, conform eșalonării prevăzute în anexa nr. 5.

I.3. Art.55 alin.1 lit.b din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare(în continuare Legea nr.263/2010, actualizată).

Art. 55 - (1) Persoanele care au realizat stagiul complet de cotizare au dreptul la pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstelor standard de pensionare, după cum urmează:

(...)

b) conform tabelului nr. 2, în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în grupa I de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, precum și în situația celor care au realizat stagii de cotizare în locurile de muncă încadrate în condiții speciale prevăzute la art. 30 alin. (1).

Tabelul nr. 2

Stagiul de cotizare realizat în grupa I de muncă și condiții speciale (ani împliniți)	Reducerea vârstei standard de pensionare cu:	
	Ani	Luni
2	1	-
3	1	6
4	2	-
5	2	6
6	3	-
7	3	6
8	4	-
9	4	6
10	5	-

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

11	5	6
12	6	-
13	6	6
14	7	-
15	7	6
16	8	-
17	8	6
18	9	-
19	9	6
20	10	-
21	10	6
22	11	-
23	11	6
24 de ani și peste	12	-

I.4. Art.56 alin.1 lit. d din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare(în continuare Legea nr.263/2010, actualizată), astfel cum a fost modificat prin Legea nr.197/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.712 din 19 iulie 2021 (în continuare Legea nr.197/2021).

Art. 56 - (1) Fac excepție de la prevederile art. 55 alin. (1) lit. b) persoanele care au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin:

(...)

d) 25 de ani în locurile de muncă prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. h) și i) pentru care reducerea vârstei standard de pensionare este de 13 ani.

I.5. Art.56² alin.1 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare(în continuare Legea nr.263/2010, actualizată), astfel cum a fost modificat prin Legea nr.197/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.712 din 19 iulie 2021 (în continuare Legea nr.197/2021).

ROMÂNIA

CURTEA DE APPEL SUCEAVA

Art. 56² - (1) Prin excepție de la prevederile art. 55 alin. (1) lit. b), persoanele care au desfășurat activități dintre cele prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. g) și i) beneficiază de pensie pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare cu 13 ani, pentru un stagiul de cotizare de cel puțin 25 de ani realizat în aceste activități.

I.6. Art.10 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare(în continuare Legea nr.263/2010, actualizată).

Art. 10 - (1) Pentru perioadele de după 31 martie 2001, informațiile preluate din declarația nominală de asigurare prevăzută la art. 7 alin. (1) și (2), precum și din declarația privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat, prevăzută de Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, constituie elementele pe baza cărora se stabilește stagiul de cotizare în sistemul public de pensii și punctajul anual pentru asigurării sistemului public de pensii.

(2) În situațiile în care, pentru perioadele prevăzute la alin. (1), derularea raporturilor de muncă sau de serviciu nu poate fi dovedită prin declarația nominală de asigurare, în vederea stabilirii stagiului de cotizare și a punctajului anual, pot fi valorificate și alte acte doveditoare, întocmite în condițiile legii.

(3) Obligația prezentării actelor doveditoare prevăzute la alin. (2) revine persoanei în cauză.

I.7. Art.158 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare(în continuare Legea nr.263/2010, actualizată).

Art. 158 - (1) Perioadele de vechime în muncă realizate în grupa a II-a de muncă până la data de 1 aprilie 2001 constituie stagiul de cotizare în condiții deosebite, în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare, cu excepția celor realizate în activitățile care, conform prevederilor art. 30 alin. (1), sunt încadrate în condiții speciale.

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

(2) Perioadele de vechime în muncă realizate în grupa I de muncă până la data de 1 aprilie 2001 în activitățile care, conform prevederilor art. 30 alin. (1), sunt încadrate în condiții speciale, constituie stagii de cotizare în condiții speciale, în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare.

(3) Stagiile de cotizare realizate în grupa I de muncă, condiții speciale și/sau alte condiții de muncă mai mici de 2 ani, se valorifică în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare conform art. 55 alin. (1) lit. a) și tabelului nr. 1.

(3¹) Dovada vechimii în muncă în grupa I și/sau a II-a de muncă realizată anterior datei de 1 aprilie 2001 se face cu carnetul de muncă întocmit cu respectarea prevederilor Decretului nr.92/1976 privind carnetul de muncă.

(3²) În situația în care perioadele de vechime în muncă realizate în grupa I și/sau a II-a de muncă nu sunt înregistrate în carnetul de muncă sau înregistrarea acestor perioade este efectuată incorect ori incomplet, dovada acestora se poate face cu adeverințe eliberate de către angajatori sau deținătorii legali de arhive.

(4) Adeverințele care atestă încadrarea persoanelor în fostele grupe I și/sau a II-a de muncă sunt valorificate numai în situația în care au fost emise conform legii, pe baza documentelor verificabile întocmite anterior datei de 1 aprilie 2001.

(5) Prin documente verificabile se înțelege: actul administrativ de nominalizare a persoanelor încadrate în grupe superioare de muncă sau, în lipsa acestuia, actul administrativ privind încadrarea locurilor de muncă/activităților/categoriilor profesionale în grupe superioare de muncă; contractul individual de muncă; contractul colectiv de muncă; decizii interne; act administrativ de modificare a locului de muncă sau a sarcinilor de serviciu; extras din statele de plată din care să rezulte secția/atelierul/locul de muncă, precum și orice alte documente justificative.

(6) În situația în care există suspiciuni cu privire la legalitatea încadrării activității în grupele I și/sau a II-a de muncă, angajatorii sau orice alți deținători legali de arhive sunt obligați să pună la dispoziția Casei Naționale de Pensii Publice și/sau a caselor teritoriale de pensii, după caz, la solicitarea acestora, documentele întocmite anterior datei de 1 aprilie 2001 pe baza cărora

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

s-au eliberat adeverințele care atestă încadrarea persoanelor în fostele grupe I și/sau a II-a de muncă, în vederea verificării respectării legislației în domeniu.

(7) În situația în care, ca urmare a verificărilor prevăzute la alin. (6), se constată încălcări ale legislației privind încadrarea în grupe superioare de muncă sau nu sunt prezentate documentele care au stat la baza eliberării adeverințelor, perioadele respective sunt valorificate ca vechime în muncă/stagiu de cotizare în condiții normale de muncă.

1.8. Art.3 alin.1 lit.p) din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare(în continuare Legea nr.263/2010, actualizată).

Art. 3 - (1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

(...)

p) **stagiu de cotizare** - perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii;

1.9. Art.138 din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul oficial, Partea I, nr.688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare(în continuare Codul fiscal).

Art. 138 - Cotele de contribuții de asigurări sociale

Cotele de contribuții de asigurări sociale sunt următoarele:

a) 25% datorată de către persoanele fizice care au calitatea de angajați sau pentru care există obligația plății contribuției de asigurări sociale, potrivit prezentei legi;

b) 4% datorată în cazul condițiilor deosebite de muncă, astfel cum sunt prevăzute în Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, de către persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora;

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

c) 8% datorată în cazul condițiilor speciale de muncă, astfel cum sunt prevăzute în Legea nr. 263/2010, de către persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora.

II. Sinteza problemei de drept sesizate și opiniile jurisprudențiale neunitare

II.1 Cererea de chemare în judecată

Prin cererile de chemare în judecată reclamanții au contestat deciziile emise de casele județene de pensii prin care le-au fost respinse, pentru neîndeplinirea condiției de vârstă, cererile de pensionare solicitând anularea acestora și obligarea caselor de pensii să emită noi decizii de pensie cu reducerea vârstei de pensionare cu aplicarea prevederilor art.30 alin.1 lit.i, art 56 alin.1 lit.d și art.56² alin.1 din Legea nr.263/2010, așa cum a fost modificată și completată prin Legea nr.197/2021.

În motivarea cererii, reclamanții au susținut, în esență, că sunt îndreptățiți la reducerea vârstei standard de pensionare în temeiul Legii nr.197/2021, de la data intrării în vigoare a acestei legi, respectiv 19.08.2021.

II.2. Întâmpinarea

Pârâții au arătat, în esență, că dispozițiile Legii nr.197/2021 nu le sunt aplicabile reclamanților la stabilirea drepturilor de pensie, motivat de faptul că aceste dispoziții legale operează pentru viitor, activitatea reclamanților desfășurată anterior intrării în vigoare a Legii nr.197/2021 nefiind încadrată în condiții speciale de muncă(de regulă fiind încadrată în condiții normale).

Totodată, pârâții au arătat că nu există în cuprinsul Legii nr.197/2021, dispoziții legale care să prevadă asimilarea activităților realizate anterior intrării în vigoare a acestui act normativ în condiții speciale, din dispozițiile art.30 din Legea nr.263/2010, actualizată, rezultând fără echivoc faptul că nu sunt asimilate stagiului de cotizare în condiții speciale de muncă activitățile prevăzute la art. 56 lit. d și art. 56 ind.2 alin. 1, pentru perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001 ori pentru perioada cuprinsă între data de 01.04.2001 și data intrării în vigoare a Legii nr.197/2021.

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

Pârâții au mai susținut că în art.30 alin.4, alin.4¹, alin.4², alin.4² și alin.4³ din Legea nr.263/2010, actualizată, sunt menționate imperativ activități și locurile de muncă, desfășurate anterior datei de 01.04.2001, care sunt asimilate în condiții speciale, iar activitățile menționate la art.30 alin.1 lit. i) din Legea nr.263/2010 nu se regăsesc în categoria locurilor de muncă asimilate în condiții speciale. Noile dispoziții, se aplică doar pentru viitor, respectiv după 30 de zile de la data publicării legii în Monitorul Oficial al României și nu conțin reglementări referitoare la asimilarea în condiții speciale a perioadelor realizate în condițiile menționate mai sus înainte de intrarea în vigoare a Legii nr.197/2021 sau la recalcularea pensiilor aflate în plată.

De asemenea, au mai arătat pârâții că, referitor la perioada cuprinsă între data de 01.04.2001 și 18.08.2021, potrivit dispozițiilor art.10 alin.1 din Legea nr.263/2010, actualizată, „pentru perioadele de după 31 martie 2001, informațiile preluate din declarația nominală de asigurare prevăzută la art. 7 alin. (1) și (2), precum și din declarația privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat, prevăzută de Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, constituie elementele pe baza cărora se stabilește stagiul de cotizare în sistemul public de pensii și punctajul anual pentru asigurații sistemului public de pensii.”, iar conform declarațiilor nominale depuse de angajatorii reclamanților pentru perioada ulterioară datei de 01.04.2001 activitatea acestora este încadrată în condiții normale de muncă.

II.3. Opinii jurisprudențiale

Astfel, în practica instanțelor s-au conturat, în principal, următoarele orientări jurisprudențiale:

Într-o primă opinie, s-a apreciat că Legea nr.197/2021 nu recunoaște ope legis o reducere a vârstei standard de pensionare cu 13 ani.

În acest sens, s-a arătat că dreptul reclamanților la reducerea vârstei standard de pensionare în temeiul actului normativ de referință este condiționată de recunoașterea în prealabil a activității ca fiind desfășurată în condiții speciale, nefiind suficientă desfășurarea muncii timp de cel puțin 25 de ani în locuri de muncă cu activități de genul celor reglementate

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

prin art.30 alin.1 lit. i din Legea nr.263/2010, actualizată, temei legal introdus în acest act normativ prin Legea nr.197/2021.

Astfel, se susține în această opinie că, în condițiile art.55 din Legea nr.263/2010, actualizată, pentru a opera reducerea vârstei standard de pensionare este necesară realizarea unui stagiu minim în condiții deosebite sau în condiții speciale, în ambele ipoteze stagiul face parte din stagiul complet de cotizare prevăzut legal.

Cu toate acestea, pentru a nu institui un tratament juridic deosebit fără o justificare obiectivă, dispozițiile art.158 alin.1 și 2 din Legea nr.263/2010, actualizată, prevăd că perioadele de vechime în muncă realizate în grupa a II-a de muncă până la data de 1 aprilie 2001 constituie stagiul de cotizare în condiții deosebite, în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare, cu excepția celor realizate în activitățile care, conform prevederilor art. 30 alin. (1), sunt încadrate în condiții speciale; perioadele de vechime în muncă realizate în grupa I de muncă până la data de 1 aprilie 2001 în activitățile care, conform prevederilor art. 30 alin. (1), sunt încadrate în condiții speciale, constituie stagii de cotizare în condiții speciale, în vederea reducerii vârstelor standard de pensionare.

În consecință, pentru a determina reducerea vârstei de pensionare, se operează legal o echivalare între stagiile realizate în condițiile grupei I sau a II-a de muncă potrivit legislației anterioare și condițiile deosebite sau speciale de muncă potrivit legislației ulterioare datei de 01.04.2001, după distincțiile arătate de textul legal anterior menționat.

Așadar, se reține că, la stabilirea vârstei legale de pensionare, algoritmul legal impune determinarea condițiilor de muncă, indiferent de forma de reglementare în timp și acordarea reducerii în raport de distincțiile inserate în tabele 1 și 2 din cadrul art.55 din Legea nr.263/2010, actualizată.

Totodată, se reține că, din punctul de vedere al tehnicii de interpretare judiciară, dispozițiile art.158 din Legea nr.263/2010, actualizată, nu pot fi aplicate prin analogie întrucât echivalarea legală operează textual doar în vederea reducerii vârstelor standardelor de pensioare.

Prin urmare, stagiul de cotizare, ca al doilea termen al algoritmului dreptului la pensie pentru limită de vârstă, rămâne guvernat doar de dispozițiile art.123 alin.1 din HG nr.257/2011

ROMÂNIA

CURTEA DE APPEL SUCEAVA

de aprobare a Normelor Metodologice de aplicare a Legii nr.263/2010, care prevăd că: „Se asimilează stagiilor de cotizare în condiții speciale perioadele anterioare datei de 1 aprilie 2001, în care asigurații au desfășurat activități dintre cele prevăzute în anexa nr. 2 la lege, pe durata programului normal de lucru din fiecare lună, numai în locurile de muncă avizate în condiții speciale din cadrul unităților prevăzute în anexa nr. 3 la lege, activități încadrate, potrivit legislației anterioare acestei date, în grupa I de muncă.”

Dispozițiile legale citate reflectă faptul că în ceea ce privește stagiul de cotizare, în privința perioadelor anterioare datei de 01.04.2001 lucrate în grupa I sau a II-a de muncă nu operează o asimilare automată și egală juridic cu perioadele active în condiții deosebite sau speciale, potrivit Legii nr.19/2000 și Legii nr.263/2010. Asimilarea operează doar limitat și circumstanțiat, în condițiile art.123 alin.1 din Normele Metodologice de aplicare a Legii nr.263/2010 aprobate prin HG nr.257/2011.

În acest sens interpretativ este și modificarea operată prin Legea nr.74/2022 care a acoperit lacuna anterioară, stabilind expres că ”este asimilată *stagiului de cotizare (subl. ns)* în condiții speciale de muncă perioada anterioară datei de 1 aprilie 2001, în care salariații au desfășurat activități dintre cele prevăzute la alin. (1) lit. i), în locurile de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă.”

Însă potrivit art.15 alin.2 din Constituția României legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Prin urmare, se reține în această opinie că nu este posibilă asimilarea stagiului de cotizare realizat în locurile de muncă reglementate la art.30 alin.1 lit. i din Legea nr.263/2010, actualizată, ca fiind stagiul de cotizare realizat în condiții speciale de muncă, atât timp cât legiuitorul prin intermediul Legii nr.197/2021 nu a prevăzut această posibilitate și atât timp cât angajatorul nu a procedat la încadrarea salariaților în aceste condiții. Singurele asimilări permise de lege sunt cele prevăzute limitativ de art.30 alineatele 4, 4¹, 4² și 4³ din Legea nr. 263/2010, actualizată.

În ceea ce privește perioada de după data de 01.04.2001, introducerea prevederilor art.30 lit. i în Legea nr.263/2010 prin Legea nr.197/2021 nu ar trebui să producă efecte juridice, însă în

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

raport de expunerea de motive a Legii nr.197/2021 este evident că voința legiuitorului a fost de a acorda beneficiul condițiilor speciale de muncă destinatarilor normei începând cu data aplicării regimului juridic al condițiilor de muncă, respectiv 01.04.2001.

Cu toate acestea voința legiuitorului nu a operat prin reglementare distinctă și separată a drepturilor beneficiarilor vizați de dispozițiile art.30 lit. i, ci prin integrarea acestora în sistemul general reglementat de Legea nr.263/2010, actualizată, normele acesteia guvernând integral regimul juridic al drepturilor de pensie. Or, sistemul Legii nr.263/2010, actualizată, operează cu un sistem propriu de probațiune care se reflectă într-un algoritm specific de determinare a drepturilor de pensie, relevante în acest sens fiind și dispozițiile art.7 și art.10 din Legea nr.263/2010, actualizată.

În acest sens, potrivit art.3 lit. f din Legea nr.263/2010, actualizată, declarația nominală de asigurare este declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor, precum și în cazul persoanelor care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, altele decât cele prevăzute la lit. e), care constituie documentul pe baza căruia se stabilește stagiul de cotizare și punctajul lunar, anual și mediu anual.

Potrivit art.2 din Normelor Metodologice de aplicare a Legii nr.263/2010 aprobate prin HG nr.257/2011 declarația nominală de asigurare se completează și se depune de persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajator sau entități asimilate angajatorului, prevăzute la art. 296³ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, cărora le revin, potrivit legislației în vigoare, obligații de plată privind impozitul pe venitul din salarii, cât și cele privind bugetul asigurărilor sociale de stat.

Totodată, potrivit art.5 din Normele Metodologice aprobate prin HG nr.257/2011, declarația nominală de asigurare constituie documentul pe baza căruia casele teritoriale de pensii, respectiv casele de pensii sectoriale competente stabilesc stagiul de cotizare în sistemul public de pensii și determină punctajul lunar al asiguratului, utilizate la stabilirea drepturilor de pensie. Dispozițiile art. 6 din același act normativ permit doar prin excepție administrarea de alte dovezi

ROMÂNIA

CURTEA DE APPEL SUCEAVA

vizând realizarea stagiului de cotizare, însă numai dacă se dovedește că angajatorul se află în imposibilitatea de a întocmi și de a depune declarația nominală de asigurare.

În consecință, sistemul specific de determinare a drepturilor de pensie valorifică drept dovadă a stagiului de cotizare realizat în condiții speciale exclusiv declarațiile nominale de asigurare, respectiv declarațiile rectificative (ambele prevăzute de Legea nr. 263/2010 actualizată) ori declarațiile privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat (prevăzută de Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare).

Or, sub acest aspect, Legea nr. 197/2021 (ca de altfel nici Legea nr. 74/2022) nu operează o derogare de la regula generală ce se aplică în complinirea textelor speciale.

Din aceasta perspectivă, interpretarea judiciară nu poate valorifica doar intenția legiuitorului, în condițiile în care modul de transpunere a acestei voințe nu reflectă operarea unei excepții de la regulile specifice probatorii în sistemul drepturilor de pensie.

Prin urmare, în această opinie se reține că în baza dispozițiilor art. 56² din Legea nr. 263/2010, așa cum a fost modificată prin Legea nr. 197/2021, nu se poate recunoaște *ope legis*, o reducere a vârstei standard de pensionare cu 13 ani, fără a se face dovada în prealabil a activității desfășurate în grupa de muncă/condiții de muncă, conform legii, pentru un stagiul de cotizare de cel puțin 25 de ani în condițiile art. 30 lit. i din Legea nr. 263/2010, actualizată, nefiind nici posibilă, pe baza temeiului legal analizat, asimilarea muncii prestate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 197/2021 în activități dintre cele prevăzute la art. 30 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 263/2010, ca reprezentând stagiul de cotizare realizat în condiții speciale în vederea reducerii vârstei standard de pensionare cu 13 ani pentru persoanele care au desfășurat aceste activități.

În sensul primei opinii au fost identificate următoarele hotărâri judecătorești definitive:

- Decizia civilă nr. 1124 din 01 iulie 2022, pronunțată în dosarul nr. 4450/111/2021 al Curții de Oradea - Secția I civilă;
- Decizia civilă nr. 1416 din 10 octombrie 2022, pronunțată în dosarul nr. 4452/111/2021 al Curții de Oradea - Secția I civilă;

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

- Decizia civilă nr.1676 din 22 iunie 2022, pronunțată în dosarul nr.6864/63/2021 al Curții de Apel Craiova – Secția litigii de muncă și asigurări sociale;
- Decizia civilă nr.1909 din 08 iulie 2022, pronunțată în dosarul nr.7333/63/2021 al Curții de Apel Craiova – Secția litigii de muncă și asigurări sociale;
- Decizia civilă nr.2231 din 05 octombrie 2022, pronunțată în dosarul nr.7126/63/2021 al Curții de Apel Craiova – Secția litigii de muncă și asigurări sociale;
- Decizia civilă nr.2567 din 09 noiembrie 2022, pronunțată în dosarul nr.548/101/2022 al Curții de Apel Craiova – Secția litigii de muncă și asigurări sociale;
- Decizia civilă nr.810 din 22 noiembrie 2022, pronunțată în dosarul nr. 6281/99/2021 al Curții de Apel Iași - Secția litigii de muncă și asigurări sociale;
- Decizia civilă nr.1279 din 15 noiembrie 2022, pronunțată în dosarul nr.4092/86/2021 al Curții de Apel Suceava - Secția I civilă;
- Decizia civilă nr.1322 din 23 noiembrie 2022, pronunțată în dosarul nr.4270/86/2021 al Curții de Apel Suceava - Secția I civilă.

Într-o a doua opinie s-a apreciat că dispozițiile legale analizate se aplică persoanelor ale căror drepturi la pensie se deschid după intrarea lor în vigoare, chiar dacă activitățile respective au fost desfășurate anterior.

În acest sens, în această opinie se arată că orice lege trebuie interpretată potrivit voinței legiuitorului, fiind notoriu faptul că această lege a fost concepută în scopul de a se găsi soluții imediate pentru situația fără precedent determinată de concedierile colective intervenite în cadrul termocentralelor pe bază de cărbune.

Astfel, se reține că din expunerea de motive care a stat la baza adoptării actului normativ în discuție, rezultă că s-a avut în vedere la adoptarea acestei legi faptul că prin aplicarea ei nu se generează un impact bugetar nesustenabil pentru anul 2021, precum și speranța de viață redusă, una dintre cele mai scăzute din țară, din rândul angajaților din sectorul producției de energie electrică și termică, respectiv condițiile de muncă în general din sectorul producției de energie electrică și termică care au fost și continuă să fie deosebit de periculoase pentru sănătatea salariaților.

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

Așadar, se arată că este evident că voința legiuitorului a fost aceea de a se recunoaște ca fiind desfășurate în condiții speciale activitățile prevăzute de art.30 li.i din Legea nr.263/2010, actualizată, realizate inclusiv anterior intrării în vigoare a acestor Legii nr.197/2021, respectiv beneficiul acordării pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare cu 13 ani, pentru un stagiul de cotizare de cel puțin 25 de ani realizat în aceste activități.

Se mai reține în această opinie că adoptarea Legii nr.197/2021 reprezintă cu certitudine expresia voinței legiuitorului în sensul încadrării în condiții speciale de muncă și a activităților de producție, mentenanță și asimilate din unitățile de producție a energiei electrice în termocentralele pe bază de cărbune, incluzând și unitățile de extracție a cărbunelui, pentru personalul implicat direct și nemijlocit în utilizarea procedeelor și utilajelor specifice producției energiei electrice și extracției cărbunelui.

Totodată, se mai reține că principiului activității legii, prevăzut de art. 6 din Codul civil, obligă la aplicarea efectivă a legii începând cu data intrării ei în vigoare, chiar dacă aceasta prevede efecte viitoare pentru situații juridice născute anterior intrării în vigoare, în condițiile în care aceasta este voința legiuitorului.

În opinia analizată se mai arată că nu are relevanță, în speță, modalitatea de încadrare a meseriei (activității) reclamantilor într-o grupă de muncă sau în condiții speciale de muncă anterior intrării în vigoare a Legii nr.197/2021, această din urmă prevedere legală urmărind să extindă sfera activităților încadrate în condiții speciale și care beneficiază de reducerea stagiului de cotizare, respectiv a vârstei standard de pensionare.

Prin urmare, se arată că, deși nu retroactivează, actul normativ(Legea nr.197/2021) are în vedere perioadele deja lucrate, pentru că numai în raport cu acestea se poate verifica dacă asiguratul îndeplinește sau nu condițiile impuse de lege.

Totodată, în această opinie se invocă și jurisprudența Curții Constituționale susținându-se aceasta a statuat (potrivit jurisprudenței sale exprimate, de exemplu, în Decizia nr. 717 din 6 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 45 din 15 ianuarie 2021, paragraful 18, sau Decizia nr. 810 din 5 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 172 din 2 martie 2020, paragraful 50) principiul conform căruia pensiile

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

se calculează potrivit normelor juridice în vigoare la data deschiderii lor (*tempus regit actum*), chiar și în situația în care titularii acestora, în fapt, se află în situații asemănătoare sau chiar identice, respectiv au desfășurat activități în aceleași condiții și pentru aceeași durată, nu trebuie înțeles în sensul că neagă caracterul obiectiv al acestei împrejurări, ci în sensul că natura dreptului la pensie garantat de art. 47 alin. (2) din Constituție impune o marjă de apreciere semnificativă a statului în configurarea acestuia.

Astfel, se arată că deschiderea dreptului la pensie este guvernată de principiul *tempus regit actum*, neputându-se considera că reglementările anterioare acestui moment, referitoare la condițiile acordării dreptului la pensie, generează o așteptare legitimă. Ca atare, până la momentul pensionării, se pot succeda mai multe reglementări, care stabilesc condiții de pensionare diferite, relevantă fiind însă doar legea aplicabilă în vigoare la momentul acordării acestui drept.

Așadar, în această opinie se reține că, începând cu data de 19.08.2021, orice persoană care a realizat, în condițiile legii, activități de producție, mentenanță și asimilate în unitățile de producție a energiei electrice în termocentralele pe bază de cărbune, incluzând și unitățile de extracție a cărbunelui, pentru personalul implicat direct și nemijlocit în utilizarea procedeelelor și utilajelor specifice producției energiei electrice și extracției cărbunelui, o perioadă de cel puțin 25 ani, este considerată, de lege, că și-a desfășurat activitatea în condiții speciale de muncă, având astfel dreptul la reducerea vârstei de pensionare cu 13 ani.

În sensul celei de-a doua opinii au fost identificate următoarele hotărâri judecătorești definitive:

- Decizia nr.1704 din 27 septembrie 2022, pronunțată în dosarul nr.2736/97/2021 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția I civilă;

- Decizia nr.1729 din 28 septembrie 2022, pronunțată în dosarul nr.3074/97/2021 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția I civilă;

- Decizia nr.1771 din 29 septembrie 2022, pronunțată în dosarul nr.2557/97/2021 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția I civilă;

- Decizia nr.2005 din 25 octombrie 2022, pronunțată în dosarul nr.2548/97/2021 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția I civilă;

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL SUCEAVA

- Decizia nr.2093 din 02 noiembrie 2022, pronunțată în dosarul nr.2779/97/2021 al Curții de Apel Alba Iulia - Secția I civilă.

În susținerea prezentei propuneri de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii, atașăm hotărâri judecătorești.

Asigurându-vă de sinceră considerație,

Judecător Cristinel GROSU
Președintele Curții de Apel Suceava

